

16.3.2016

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
00102 EDUSKUNTA

Viite: HE 15/2016 vp / Asiantuntijapyyntö ja kirjallinen asiantuntijalausunto

Hengitysliitto ry:n lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle tupakkalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 15/2016 vp)

Tupakkatuotteet ovat merkittäviä terveyshaittojen, sairauksien ja kuolemien aiheuttajia. Keuhkosityöpään ja keuhkohtaumatautiin kuolleisuudessa muutokset tupakoinnin yleisyydessä näkyvät vasta 20 – 30 vuotta myöhemmin. Tupakointi lisää sairastumisen riskiä ja pahentaa jo todettuja sairauksia. Tupakoinnin väheneminen vähentää sairastavuutta kaikissa ikäryhmissä.

Näkemyks tupakoinnista yksilön ongelmana on ajassa muuttunut laajemmaksi ymmärrykseksi tupakansavun haitoista ja ympäristönäkökulmaksi, kuten passiivinen altistuminen tupakansavulle ja savujäämän terveyshaitat. Ympäristön tupakansavu on syöpävaarallinen aine, jolle altistumiselle ei ole turvallista tasoa. Uusi tupakansavuun verrattava ongelma on sähkösavukkeista muodostuva höyry, jonka on todettu sisältävän terveydelle haitallisia aineita.

Tupakkalain uudistus vähintään esityksen mukaisena on erittäin tarpeellinen. Hengitysliitto pitää esityksessä ilmaistua tavoitetta tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käytön loppumisesta vuoteen 2030 mennessä hyvänä ja koko HE eduskunnalle oikeansuuntaisena.

Tupakkapakkausten tupakkatuotedirektiivin mukaiset terveysvaroitukset (teksti ja kuva) sekä tupakkatuotteiden tunnusomaisten makujen kieltä ovat tärkeitä uudistuksia.

Hengitysliiton esitys: Suomen tulee siirtyä tuotemerkitöihin pakkauksiin mieluiten lausuttavana olevaa lakiesitystä täydentäen. Ellei muutos lakiesitykseen ole mahdollinen, se tulee tehdä mahdollisimman pian. Samoin pakkauksissa tulisi olla kansallinen puhelinneuvontanumero tupakoinnin lopettamisen tuen saantiin.

Esim. Ontariossa Kanadassa numero tupakka-askissa lisäsi soittoja neuvontapuhelimeen 160% kuukaudessa. <http://www.900chml.com/syn/107/117063/more-smokers-calling-for-help-thanks-to-package-changes>

Matalan kynnyksen tuella on tarvetta, mutta tuki ja tarve eivät Suomessa kohtaa, kun puhelinneuvonta-numero ei löydy välittömästi. Neuvontapuhelimen käyttö tupakoinnin lopettamisessa -näytönastekatsauksen (Kauppi & Pietilä 2011) mukaan neuvontapuhelimeen soittajat, joilla oli useampi puhelinkontakti, lopettivat useammin verrattuna pelkkään itseopiskelumateriaalien käyttöön tai lyhyeen ohjaukseen (näytönaste A, 9 tutkimusta, 24 000 osallistujaa).

<http://www.kaypahoito.fi/web/kh/suosituksset/suositus;jsessionid=1CB25A72FAFC6647C462C5E50137EC41?id=nak07679>

Tupakointikiellot

Savuttomat elinympäristöt ovat jatkuvasti lisääntyneet, mutta edelleen ihmiset altistuvat vastoin tahtoaan tupakansavulle esimerkiksi työpaikoilla, asunnoissa, parvekkeilla ja autoissa. Esitykseen sisältyvä parveketupakoinnin rajoittaminen asuntoyhteisössä tarvittaessa terveystarkastajan rakennuspiirustuksista toteaman savuhaitan mahdollisuuden perusteella on tervetullutta sääntöjen purkua, selkeytys ja toivottavasti käytännössäkin toimiva ohje.

16.3.2016

Tupakointikielto tulee ulottaa myös autossa tupakointiin.

Hengitysliiton esitys: Laissa määrätään tupakointikielto autossa, jos kyydissä on alaikäisiä lapsia.

Edelläkävijämaat ovat kiellon jo toteuttaneet. Passiivisen tupakoinnin ja savujäämien terveyshaitoista on riittävästi tutkimustietoa.

http://ash.org.uk/files/documents/ASH_714.pdf

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3906039/>

Tupakkapolitiikan keskeiset toteuttamisalueet ovat terveystkasvatus, hintapolitiikka, rajoitukset sekä tutkimus ja kehitys. Uusi painopistealue on terveydenhuollon rooli vieroituspalvelujen järjestämisessä. Asiantuntijoiden mukaan käyttöön on syytä ottaa uusia tupakointia rajoittavia ja ehkäiseviä toimenpiteitä sekä tarjota entistä tehokkaampaa tukea tupakoinnin lopettamiseen. F17.2 on tupakka- ja nikotiiniriippuvuuden diagnoosikoodi tautiluokituksessa. Riippuvuuden hoito ja käytännön tuki on todettu riittämättömäksi. Järjestöillä on terveyden edistämisen pitkät perinteet, osaamista ja voimavaroja sekä yhteistyökykyä ja ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelman (2015) osoittamaa työosarkaa tupakoinnin vähentämisessä terveydenhuollon kumppanina.

Helsingissä 16.3.2016

Hengitysliitto ry

Markku Hyttinen
toiminnanjohtaja

Maija Kolstela
terveysasiantuntija